Sikeresen befejeződött a II. Eötvös Loránd Kerékpáros Expedíció

Eötvös Loránd születésének 175. évfordulójának tiszteletére szervezett expedíció résztvevői – megismételve a nagy tudós és sportember lányaival közös kerékpáros túráját – 720 km tekerés és 4500 m szint megmászása után megpillanthatták az olasz Dolomitok egyik legmagasabb, az ünnepeltről elnevezett csúcsát, a Cima Eötvöst.

Ha azt kérdezzük, ki volt a XIX.-XX. századforduló világon legismertebb magyar fizikusa és feltalálója, akkor csakis arra a báró Eötvös Lorándra gondolhatunk, aki többek között a torziós inga működési elvét kitalálta, majd a gyakorlatban odáig fejlesztette, hogy az USA-ban is használhatták az olajmezők feltárására, így meghatározó szerepet játszhatott egy új iparág beindításában. De arról sem feledkezhetünk meg, hogy többen, és háromszor is jelölték Nobel-díjra.

Másrészt, ha olyan akadémiai-egyetemi kiválóságot keresünk, aki – fogalmazhatunk így – legalább annyira fontosnak tartja saját testkultúrájának művelését, mint elméjének pallérozását, akkor se találunk mást, aki pontosabban követi az ókori görög filozófusok embereszményét. Eötvös egyszerre az akadémia elnöke és egyetemi rektor, miközben lóval, kerékpárral jár be munkába, és minden nyarat túrázással, hegymászással tölt, nem mellesleg 15 csúcsot a világon elsőként mászva meg.

Az ELTE alumnusainak és a BEAC sportolóinak egy csoportja – Székely Mózes fizikus-szociálpszichológus, ironman vezetésével – úgy gondolta, hogy egyszerre tisztelegve a tudós sportos eszmeisége előtt, és egyben felhívva a figyelmet a fizikai aktivitás fontosságára, újra felfedezik és bejárják azt az útvonalat, amin Eötvös lányaival Schluderbachig kerekezhetett. A csapatot – együtt az őket követő III. Expedíció résztvevőivel – az Eötvös Loránd Tudományegyetem főépülete előtt búcsúztatta Eötvöst méltató, a hosszú útra indulókat támogató szavakkal dr. Scheuer Gyula kancellár, prof. dr. Zsolnay Anikó dékán, és prof. dr. Szarka László akadémikus. A rajtjelet a rektor képviseletében Szalay Krisztián sportügyi biztos és Simon Gábor BEAC ügyvezető adták meg.

Az expedíció kigördült az Egyetem térről, és azzal a lendülettel egészen Zamárdiig (145,9 km / 781 m szint) jutott el az újonnan elkészült Budapest-Balaton (BuBa) bringaúton. Az első nap a csapat összekovácsolása volt a fő cél, amit nagyban segített, hogy sokan nem csak a megnyitóra jöttek el, de egy darabon el is kísérték a kerékpározókat. Arról nincsenek írásos emlékek, hogy Eötvös a lányaival hogyan vezényelte le a vélhetően sok hetes túrát, hogy bírták a viszontagságos úti körülményeket, és az erőfesztésekkel teli úton egymás társaságát, de ez az expedíció – a csapat vezetőjének elmondása szerint – ragaszkodott a bázisdemokratikus működéshez. Mindenki beleszólhatott már a kezdetektől a szálláshelyek megkeresésébe, a konkrét útvonal kiválasztásába, a pihenők a fáradtabbakhoz igazodtak, az erősebbek mentek a boly elején, de az utolsót sem engedték lemaradni. Nem egyszerű ennyi embernek alkalmazkodni egymáshoz, de talán nem is haszontalan gyakorolni az összecsiszolódást.

A második nap – a kevesebb dombra is tekintettel – inkább a lendületről szólt, a fiatalos, sportos csapat nettó 32,2 km/h átlagsebességgel abszolválta a 152 km-es távot. Az első szállást magasan Zamárdi felett, a szőlőhegyekben találták, ami a Balaton mellett, főidényben nem is könnyű. 2-3 hónapra előre keresni helyet csak iránymutatásként érdemes, viszont 3-4 héttel az időpont előtt még egy-egy napra is lehetett szállásokat találni – itthon és külföldön is. A csapat – az előzetes terveknek megfelelően – Nagykanizsán ebédelt, majd a magyar

határt is átlépték Letenyénél. A határ szó – bringás értelemben – durva minőségi ugrást is jelentett, hiszen az útfelület összehasonlíthatatlan: sehol egy kátyú, nincsenek döccenő rések vagy váratlan kődarabok. Egyikük úgy fogalmazott, hogy a hegymenet tükörsima aszfaltja nem csak megszólalt, de lejtő könnyedséggel lehetett tekerni a kerékpárt. A nap megkoronázásaképp Varasdnál megpillanthatták a levonuló áradás után már apadófélben lévő Drávát, ami itt már a Tiszával vetekedő, nagy és széles folyó.

Innen már végig a klasszikus Dráva-völgyben vezetett az út, de még gyakran bele-bele kacskaringózva a parti hegyvonulatba, így a közel 1000 méter szintemelkedéssel ez lett az „emelkedős nap". Mindezt csak nehezítette, hogy Maribor történelmi főterén már tüzesen sütött a nap, amit épphogy enyhített a napi frissítőcsomagba került fagylalt. Jól látszik, hogy egy igazi expedícióhoz hasonlóan itt is kulcskérdés az elvesztett energia és folyadék pótlása. A napi 150 km ugyan a gyorslábú amatőröknek 5-6 óra, de az expedíció az etapok kétharmadánál beiktatott egy-egy ebédet. Ez pl. egy ironman-versenyen nem fordul elő, de ez egy másfajta kihívás, ahol ez is lehet a több napon át tartó extrém terhelés megoldása. Joggal feltételezhetjük, hogy az Eötvös korában ilyen hosszú útra vállalkozók is fogadóról fogadóra, ha úgy tetszik, evésről evésre haladhattak.

A negyedik napot az expedíció tagjai elnevezték „pihenőnapnak", ami a mentális terhelés csökkentése szempontjából akár segítséget is adhat, de a valóságban inkább a „kerékpár utak napja" jobban illett volna rá. Ausztriában közel végig a Wörthersee tónál, majd a Dráva mentén is olyannyira elfogadható szélességű és minőségű aszfalt várja a kétkerekűek szerelmeseit, hogy jelentősebb sebességgel is használhatóak. Nem utolsó sorban pedig kellő sűrűséggel szővik be a településeket és a közöttük húzódó vidéket. Pihenő vagy sem, azt is sikerült kideríteni a résztvevőkről, hogy a napi kötelező adag előtt vagy után még boldogan futottak 5-10 km-t, de olyan is akadt, aki a kerékpározását egészítette ki napi 100 mérföldre. Még egy titkot megtudtunk, a csapat egyik tagja elárulta, hogy összeszámolva 3 nap alatt 29-szer keltek át a Dráván.

Az expedíció talán legnagyobb kihívása, hogy végig hajtva az Alpokig, négy napon át napi 150 km-t pakolva a hátizsákba, vajon fel tudsz-e menni – akár megállás nélkül – az 1759 m magasan fekvő Misurina-tóhoz? Az utolsó tehát a „Király-etap", ahol már nem tud a boly sem segíteni, a hegyre csak „saját zsíron" lehet feljutni. Ráadásul nincs alternatív útvonal sem, az országúton mászol, vagy tolhatod a másik szélén. A végén viszont vár a cél, a látvány mindenért kárpótolni fog, meg a teljesítés öröme. A titok nyilván a felkészültségben rejlik, akármilyen sebességgel is mész, fizikálisan és mentálisan is ki kell tartanod. Még egy utolsó kísértés, a csapat kísérője – ők a legfontosabbak egy expedícióban, nélkülük semmi sem valósulna meg, így hála is örök feléjük (!) – Toblachba letelefonált, hogy ne menjenek fel, hamarább végeznek, és igazából Eötvös is csak az elágazásig kerekezett. De nem! A résztvevők kitűnőre vizsgáztak, mindenki feljutott a csúcsra – talán maga Eötvös is büszke lenne rájuk!

Székely Mózes
mozes@elte.hu